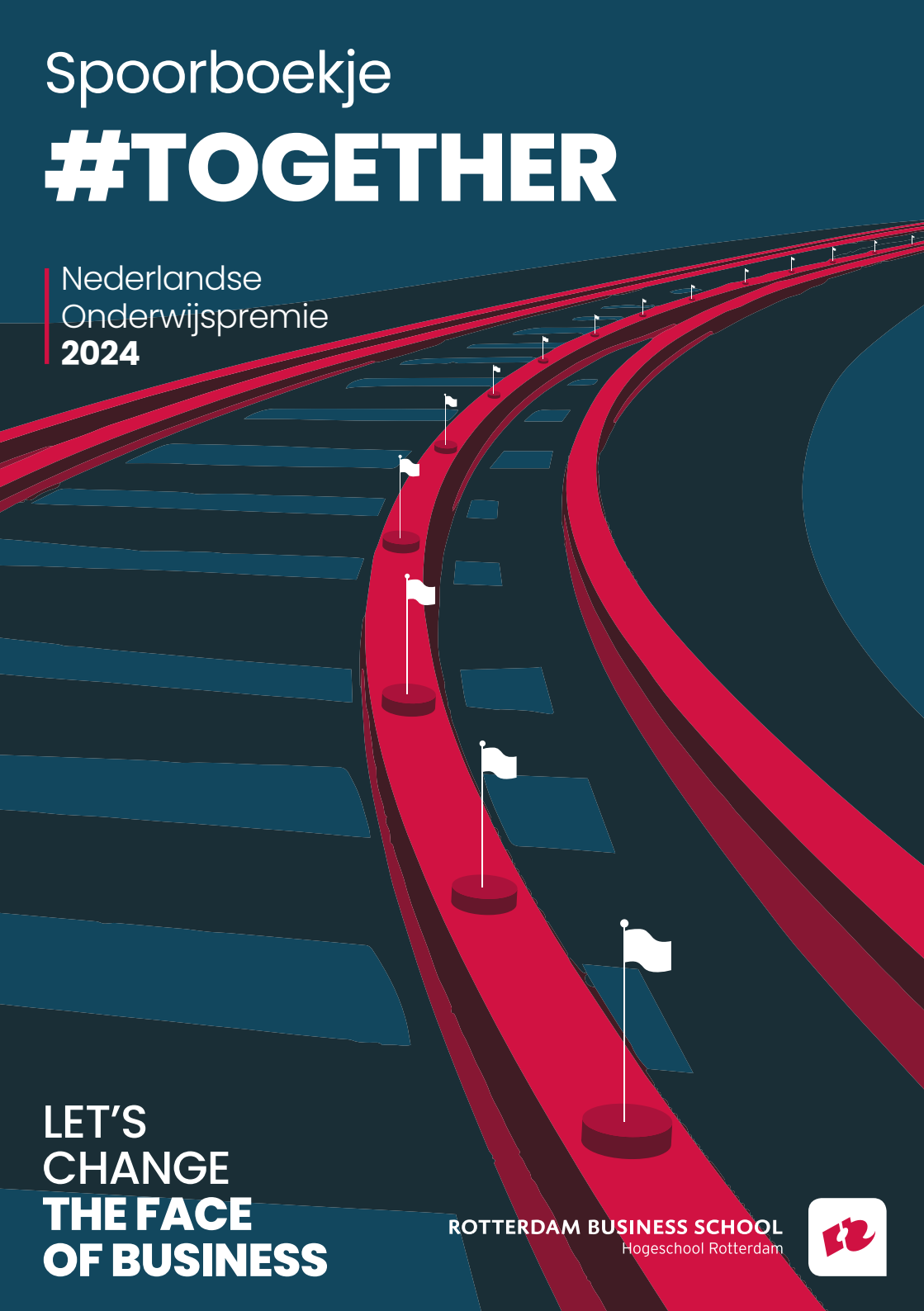
Spoorboekje

#TOGETHER

Nederlandse
Onderwijspremie
2024

LET'S
CHANGE
THE FACE
OF BUSINESS

ROTTERDAM BUSINESS SCHOOL
Hogeschool Rotterdam

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Interdisciplinair onderwijs in cijfers 6

Bouwen aan een systeem:
Een gezamenlijk spoornetwerk 9

Bouwen aan cultuur: Talent in transitie 17

Inleiding

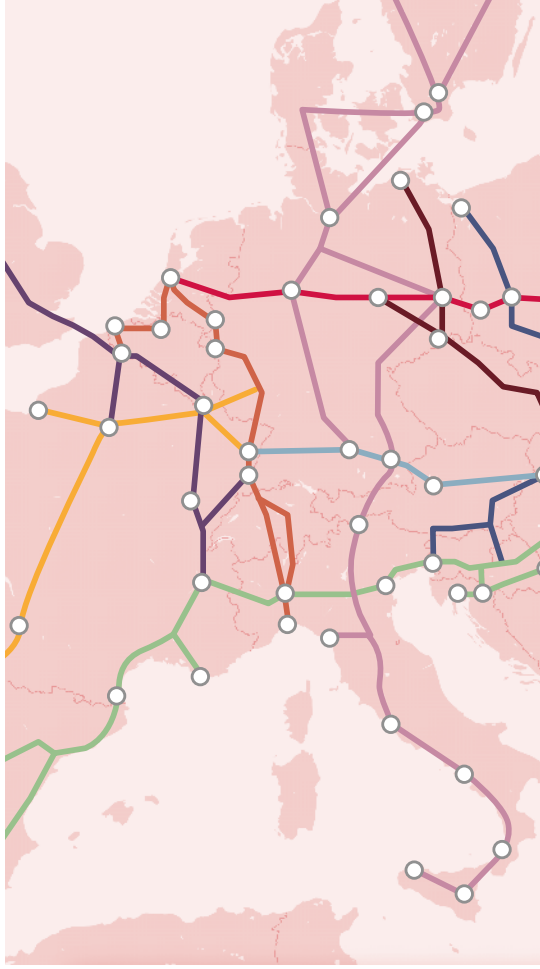
Het HBO wordt in toenemende mate gevraagd om, vanuit de beroepspraktijk, een bijdrage te leveren aan grote transities. De commissie toekomstbestendig onderwijs (2023) stelt dat het HBO hiervoor op zoek moet gaan naar een “betere versie van zichzelf” en dat moet worden nagedacht over de manieren waarop we dit onderwijs beter kunnen organiseren, zonder dat hierbij het professionele karakter van het HBO verloren gaat.
Rotterdam Business School (RBS) van Hogeschool Rotterdam pakt deze uitdaging aan en bouwt met een innovatieve aanpak aan toekomstgericht onderwijs, een ‘grensoverschrijdend spoornetwerk’ met innovatieve treinen. Hiermee probeert het de verkokering van het onderwijs te doorbreken en innovatieve paden toegankelijker te maken voor de mainstream studenten en docenten.

Zie onze opleidingen als landen in Europa. Ieder land heeft zijn eigen spoornetwerk met een bepaalde spoorwijdte, een eigen dienstregeling en een eigen trein. Zo heeft iedere opleiding een eigen curriculum dat is gebouwd op eigen leeruitkomsten (spoor). Iedere opleiding heeft gedurende het jaar een eigen indeling van het onderwijsprogramma (dienstregeling).
En niet onbelangrijk, iedere opleiding kent een eigen manier van werken, met een eigen visie op onderwijs en toetsing (trein). Doordat deze zaken zo apart zijn ingericht, is het reizen over de grens van de opleiding voor studenten niet heel gemakkelijk. Om samen reizen over de grenzen heen voor onze studenten en docenten mogelijk te maken, zijn we aan de slag gegaan om die verschillende spoornetwerken, met de verschillende dienstregelingen, spoorwijdten en verschillende treinen, op elkaar aan te sluiten.

In dit spoorboekje staat deze avontuurlijke reis naar interdisciplinair onderwijs rondom ingewikkelde maatschappelijke opgaven beschreven. Een reis langs het systeem en de cultuur in de organisatie en daarbuiten. Tijdens deze reis vertellen we aan de hand van reizigersverhalen welke impact deze vorm van onderwijs heeft gemaakt op onze studenten, docenten en praktijkpartners.

Goede reis!

Steffie Theuns
Kwartiermaker onderwijsinnovatie jaar 3 & 4
Rotterdam Business School – Hogeschool Rotterdam

Reizigerservaring

“Het mooiste van de samenwerking met de andere opleidingen was dat we elkaar gaandeweg beter gingen begrijpen. Daardoor bleken schijnbare verschillen vrij vlot te overbruggen. Mijn persoonlijke ‘aha-moment’ kwam toen de studenten van de verschillende opleidingen elkaar peer feedback gaven. Het was geweldig om te zien hoe ze elkaar vanuit hun eigen perspectief op scherp zetten en versterkten.”

- *Ronald Faas, docent bij Global Marketing & Sales en betrokken bij het interdisciplinaire programma Creating Impact with Data.*

Interdisciplinair onderwijs in cijfers

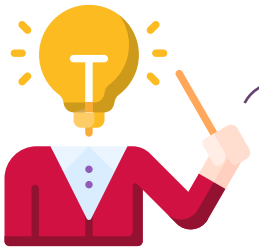
Schaalgrootte in 2023-2024

Discipline overstijgend:
Gezondheidszorg, Techniek, Social Work & Gebouwde omgeving

Meer dan **150 lerende praktijkpartners**

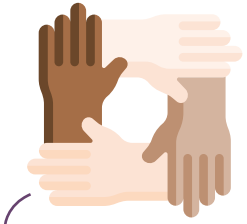

80 betrokken docenten

11 business opleidingen

4 thema's waar we impact op maken:
betekeniseconomie, circulaire economie, digital & leiderschap

9 interdisciplinaire semesters **6** programma's & interdisciplinair afstuderen

Opschaling

Van tientallen studenten (experimenten in schooljaar 2021-2022) naar **450** studenten (schooljaar 2022-2023 – vanaf dit jaar vaste keuze in het curriculum) naar nu **700** studenten in school-jaar 2023-2024. Dit is ruim **42%** van de studenten die kiezen voor dit onderwijs.

Disseminatie

Aanpak is onderdeel van de **uitvoeringsagenda** Hogeschool Rotterdam

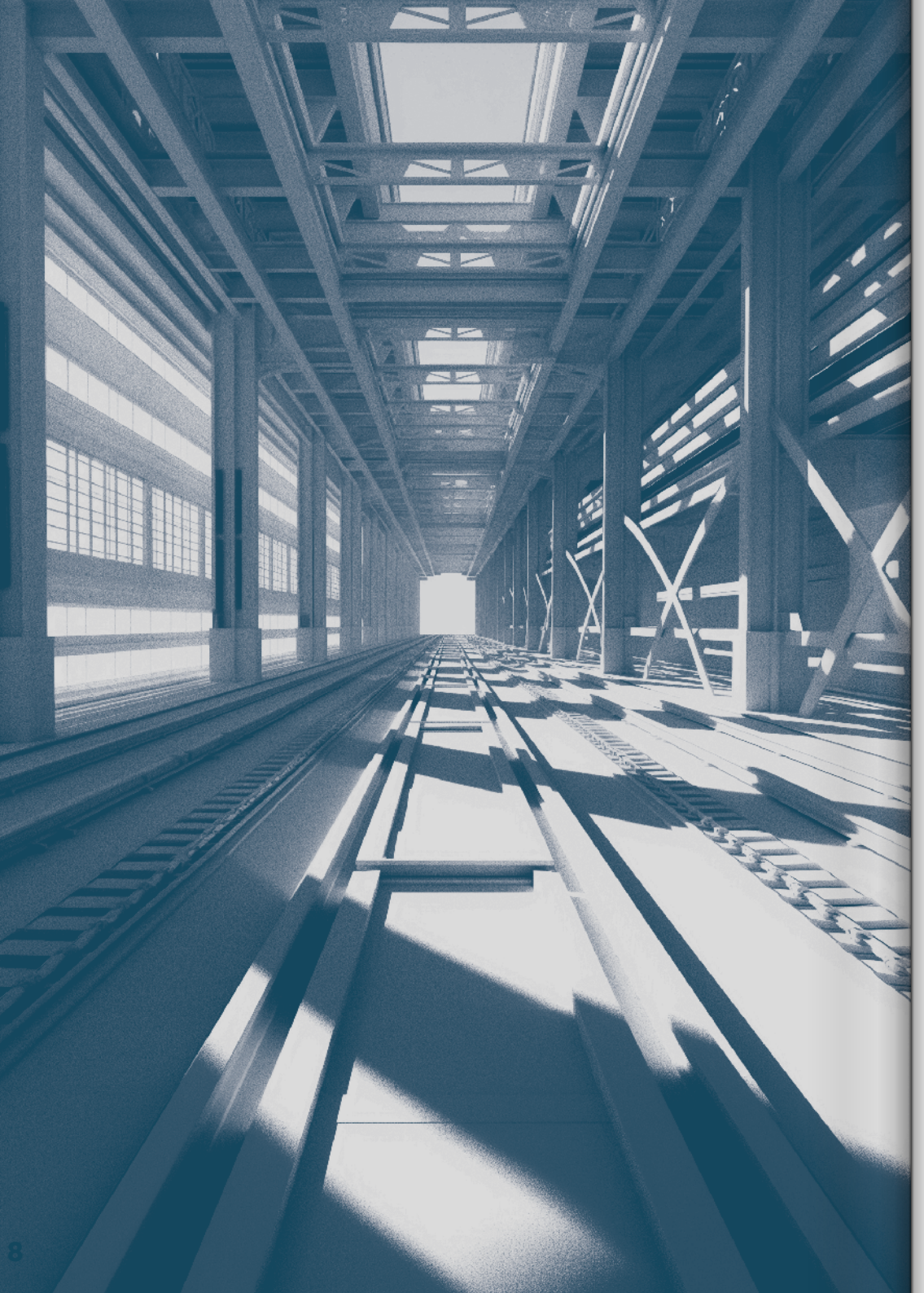

Samenwerking
met Hogeschool van Amsterdam en Avans

Reizigerservaring

"Als student International Business en lid van het Honours Programma, heb ik een passie ontwikkeld voor duurzaamheid en supply chains, vanwege de impact die het heeft op de wereld. Semester 6 heeft mijn verwachtingen overtroffen vanwege de praktische focus en de mogelijkheid om met echte bedrijven samen te werken. Ik ben dankbaar voor de brede kennis en praktische ervaring die ik heb opgedaan."

- *Asha Heijerman, derdejaars student International Business en lid van het RBS Honours Programma*

Bouwen aan een systeem

Een gezamenlijk spoornetwerk en dienstregeling

Iedere discipline overstijgende reis begint met een goed werkend spoor. In het onderwijs zijn er verschillende stakeholders die zich bezighouden met de volgende vragen:

De inhoud: Welk spoornetwerk willen we samen bouwen?
De resources: Welk spoornetwerk kunnen we bouwen, wat is organiseerbaar, haalbaar en betaalbaar?
De borging: Hoe zorgen we ervoor dat het spoornetwerk veilig en betrouwbaar is?

Reizigerservaring

"De circulaire campus is een initiatief opgezet door TeamNXT, een groep maatschappelijk betrokken ondernemers uit de regio Rotterdam, om jonge talenten op te leiden voor de nieuwe, circulaire economie. De start afgelopen januari was een unieke ervaring voor studenten van de Hogeschool, die maximaal werden uitgedaagd om circulair te denken en actief bij te dragen aan de nieuwe, circulaire economie. De studenten waren super gemotiveerd en erg enthousiast over deze ervaring, waarin zij in relatief korte tijd veel nieuwe circulaire kennis en expertise opdeden en die in een praktijkcasus konden toepassen in de context van een bedrijf. Zo kunnen we op kleine schaal een generatie klaarstomen voor de toekomst, waarbij het nadrukkelijk de bedoeling is om de circulaire campus op te schalen de komende jaren, met hulp van de Hogeschool, die hier in de toekomst mede eigenaar van kan worden."

- *Prof. dr. ing. (Jan) Rotmans, hoogleraar Transitiekunde en Duurzaamheid bij Erasmus Universiteit*

Het spoornetwerk: Willen we dit?
Samen komen tot een idee van welke bestemming we met dit spoornetwerk willen bereiken.
De stakeholders van dit spoor zijn:

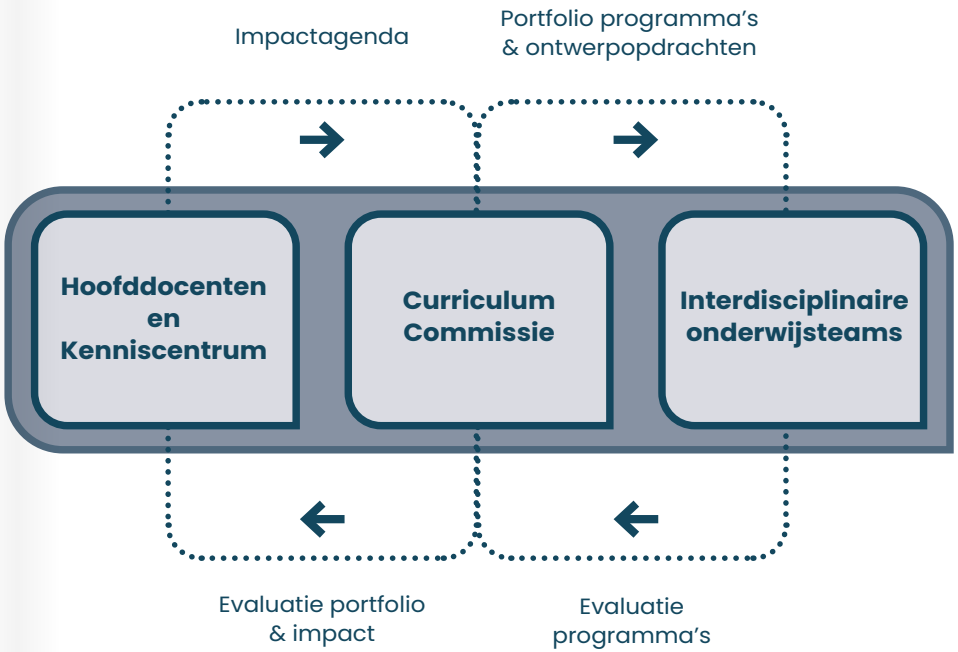
- Hoofddocenten
- Kenniscentrum Business Innovation
- Curriculumcommissies
- Interdisciplinaire onderwijsteams

Hoofddocenten van RBS zijn samen met het Kenniscentrum Business Innovation verantwoordelijk voor het maken van een bestemmingsplan;

een impactagenda, waarin we afstemmen op de praktijk en beschrijven aan welke complexe transitievraagstukken we willen werken en van willen leren. Jaarlijks wordt dit plan opgesteld op basis van evaluatiegegevens vanuit het onderwijs en gesprekken met het werkveld.

De curriculumcommissies van de verschillende opleidingen binnen RBS zijn verantwoordelijk voor het maken van keuzes over welke treintjes gaan rijden over welke sporen. Ofwel welk portfolio aan interdisciplinaire programma's wordt ontwikkeld en uitgevoerd om impact te maken op de beschreven transitievraagstukken. Welke opleidingen werken daarin samen en wat draagt iedere opleiding bij? Dit komt in een ontwerpopdracht te staan.

Interdisciplinaire onderwijsteams bestaande uit docenten van de verschillende betrokken opleidingen, gaan aan de slag met de ontwerpopdrachten en ontwikkelen op basis van constructieve afstemming het onderwijsprogramma. Om daarna het onderwijsprogramma uit te voeren.

Reizigerservaring

"Traditioneel gezien werken we in het onderwijs aan constructive alignment, van leerdoel naar toetsing naar leeractiviteit. Wij hebben daar 'impact' als vernieuwende en vierde element aan toegevoegd. In de programma's kaderen we eerst duidelijk af welke impact we willen maken. Dat vertaalt zich naar de rest van de lijn: de leerdoelen, toetsing en activiteiten. Het is mooi om te zien hoe dit uiteindelijk studenten helpt om tot de kern te komen bij een bedrijf en ze waarde te zien creëren, zowel financieel, sociaal als maatschappelijk. Ze hebben echt een bepalende rol in de samenwerking, ieder vanuit hun eigen expertise."

- *Sjoerd Gerritsen, themaregisseur Leiderschap bij RBS*

Het spoornetwerk: Kunnen we dit?
De stakeholders van dit spoor zijn:

- Directie
- Onderwijsmanagers
- Het managementteam

Als gezamenlijk managementteam wordt er bepaald hoe en welke mensen en middelen er vrij gemaakt worden om het spoornetwerk begaanbaar te maken voor elkaars studenten en docenten.
Al lerend wordt er gebouwd aan een manier om dat duurzaam in de organisatie verankeren.
Zo wordt er voor de interdisciplinaire programma's een dedicated onderwijsteam samengesteld, bestaande uit een vaste en flexibele kern van docenten. Zodat er een goede verbinding met de afzonderlijke opleidingen blijft en een optimale inzet van ieders talent en expertise mogelijk is.

Er is een omslag in denken en handelen zichtbaar bij het managementteam: er wordt niet alleen gedacht over wat goed is voor je eigen land, maar ook over wat goed is voor het geheel, voor heel Europa en haar reizigers.

Reizigerservaring

"Voor ons afstudeervraagstuk zijn we met een team van drie studenten van verschillende economische opleidingen en een student van de opleiding Social Work aan de slag gegaan bij zorginstelling Reinaerde. We onderzochten of we tijd konden besparen voor het personeel door te werken met zorgrobots. De student van Social Work heeft ons goed kunnen helpen om mee te denken op het gebied van de kwaliteit van leven voor de cliënt. Het is heel waardevol om dit soort vraagstukken veel breder te trekken en niet alleen vanuit een economisch perspectief te kijken."

- *Arez, afgestudeerd van de opleiding International Business bij RBS*

Reizigerservaring

"Het met elkaar samenwerken geeft ook een hele onzekere situatie. Als je denkt dat het makkelijk is om in een groepje af te studeren, kom je van een koude kermis thuis. In hoeverre doe je concessies ten koste van jezelf of van de groep? Je zit soms in een lastige dynamiek. Het was wel een goede voorbereiding op de praktijk, want dan zullen we ook samen moeten werken met andere mensen die een andere achtergrond hebben."

- *Daan, afgestudeerd van de opleiding commerciële economie bij RBS*

Het spoornetwerk: Mogen we dit?
Dit spoor zorgt ervoor dat we een veilig spoornetwerk bouwen waardoor studenten op geborgde wijze hun eindbestemming bereiken, het bachelordiploma . De stakeholders van dit spoor zijn:

- Examencommissie en toetsborgingscommissie
- Opleidingscommissies
- Medezeggenschapsraad

Met de examencommissie en de toetsborgingscommissie is regelmatig afstemming als onderdeel van de PDCA-cyclus over de borgingsinstrumenten en de toetscyclus van de interdisciplinaire programma's. Zo zijn alle interdisciplinaire programma's van semester 6 achteraf gescreend op een aantal kwaliteitseisen door de toetsborgingscommissie in 2023/2024.

De opleidingscommissies worden op geplande momenten in het jaar betrokken voor instemming dan wel voor advies over de inhoud en diversiteit van het portfolio van interdisciplinaire programma's, de keuzemogelijkheden voor studenten van verschillende opleidingen, de studentbetrokkenheid bij de ontwikkeling van programma's.

De medezeggenschapsraad wordt om advies of instemming gevraagd als dat van toepassing is. Dat is bijvoorbeeld bij het vormen van een eigen onderwijsteam het geval.

Reizigerservaring

"De prestatie om binnen een complexe omgeving, met zes ziekenhuizen, op korte termijn de informatie te vinden, in co-creatie tot een innovatief voorstel met een bruikbare materialenscan te komen, verdiend een groot compliment."

- Paul van Weelden, programmamanager Klimaataanjagers Gezondheidszorg en Circulair, gemeente Rotterdam

Reizigerservaring

"Nu we met verschillende opleidingen samenwerken op het thema circulair zie ik dat we echt aan het groeien zijn. En dan bedoel ik niet alleen onze leercurve, maar vooral ook onze impact. In het tweede jaar meldde zich al drie keer zoveel studenten aan voor een circulair semester 6 programma. Daar was ik trots op, maar het gaf ook organisatorische uitdagingen. Gelukkig groeien we ook als docententeam en brengen we met elkaar een schat aan waardevolle kennis in, zowel op de inhoud als op didactisch en pedagogisch vlak. De kunst is om elkaar ruimte te geven voor inbreng en initiatief, zodat we voort kunnen bouwen op elkaars kennis, kunde en ervaringen. Dit geldt ook voor het onderwijs dat we aanbieden. Als docenten scheppen wij voor onze studenten een leeromgeving waarin ze hun talenten kunnen laten zien én zich verder kunnen ontwikkelen op basis van de inzichten van anderen. Dit is best nog nieuw en lastig en we experimenteren en evalueren veel. Dit vraagt wat van de wendbaarheid van ons docententeam en ook van de bedrijven waar we mee samenwerken. De pareltjes van samenwerking en oplossingen ontstaan met name in de ruimte om fouten te mogen maken."

- Jill de Bruijn, docent Bedrijfskunde en betrokken bij het interdisciplinaire programma Leadership of Circular Transitions

Bouwen aan cultuur

Talent in transitie

Doorbreken van de opleidings-kokers betekent ook een verandering van cultuur. Het aansluiten van het spoornetwerk betekent nog niet dat de onderwijstrein ook makkelijk over het spoor kan bewegen.
Er zijn in Europa immers grote verschillen in spoorwijdte. Dit is een mooie metafoor voor de cultuurverschillen, het verschil in onderwijsvisie en de manier van werken in onze teams.
Om samen te komen tot een onderwijstrein die zich aan de verschillende spoorwijdtes aan kan passen, hebben we een spel ontwikkeld.
Het is een spel dat gespeeld wordt door het onderwijsteam van docenten uit verschillende opleidingen dat aan de slag gaat met het ontwerp van een interdisciplinair programma.
Een spel dat zorgt voor een gesprek waarin mogelijkheden worden verkend en wensen en voorwaarden bespreekbaar worden gemaakt.
Het eindstation is een complex transitievraagstuk uit het werkveld; een project waarin studenten alles kunnen leren wat ze nodig hebben om hun ontwikkeling als professional als commercieel econoom, finance professional of bedrijfskundige te vervolgen.
Het doel van deze fase is alle seinen op groen te krijgen.
Wanneer dit lukt, ligt er een basis voor samenwerking en een basis voor interdisciplinair onderwijs. De onderwijstrein kan gaan rijden!

Reizigerservaring

“Momenteel hebben wij drie studenten bij ons in huis die meedenken hoe we Bioriginal toekomstbestendig kunnen maken. Twee van de studenten hebben een bedrijfskunde achtergrond en een student komt van een marketingopleiding. Ze zijn begonnen met het interviewen van collega’s van verschillende afdelingen. Ze hebben goed geluisterd, dat merk je in de dingen die ze aanstippen. Uit de interviews zijn 5 onderwerpen gehaald waarmee we aan de slag kunnen. Met één daarvan gaan we nu door. Daarvoor hebben ze netjes een meeting met alle stakeholders georganiseerd en daar alle argumenten op tafel gelegd. Je merkt dat dit geen gewone stageopdracht is, waarbij studenten vaak meelopen in de organisatie. Bij deze samenwerking heb je meerdere belanghebbenden. Dat zijn wij als organisatie maar ook de studenten zelf, die willen leren en afstuderen. Het interdisciplinaire is leuk om mee te maken. Waar de ene meer met cijfers werkt, houdt de ander zich bezig met hoe je het kan verkopen. Voor ons bedrijf heeft deze samenwerking zeker impact gemaakt. Ze zijn bezig met het toevoegen van een aantal producten aan ons portfolio, en dat is positief voor de bedrijfsvoering. Ze komen met nuttige input die wij kunnen gebruiken voor de toekomst van Bioriginal.”

- *Ronald Pott, Manager Regulatory & QESH bij Bioriginal*

Reizigerservaring

“Tijdens het programma Betekeniseconomie ben ik Lars tegengekomen. Hij studeerde commerciële economie. We zijn samen onderzoek gaan doen naar de bomen in de stad en hoe we gekapte bomen een tweede leven en nieuwe waarde kunnen geven. Met ondersteuning van school zijn we zo ons eigen bedrijf gestart. Lars heeft vanuit zijn achtergrond veel meer kennis van marketing, en ik heb juist meer ervaring met de interne zaken zoals strategie en positionering. Zo vullen we elkaar heel mooi aan en corrigeren we elkaar. Na het field lab ben ik gaan afstuderen bij mijn eigen bedrijf.”

- Jasper Smit, medeoprichter Rotterdamskrom en afgestudeerd van de opleiding Bedrijfskunde bij RBS

Dankwoord

Dit spoorboekje is ontwikkeld en gedrukt in mei 2024 ter gelegenheid van de nominatie voor de Nederlandse Onderwijspremie 2024.

Met dank aan de directie van RBS voor de opdracht en het vertrouwen, en alle docenten, lectoren, onderzoekers, onderwijsmanagers en onderwijsondersteuners die zich hebben ingezet en blijven inzetten voor impactvol onderwijs.

Ook grote dank aan de strategische partners uit ons Rotterdamse netwerk die samen met ons willen leren voor een betere toekomst.

En aan alle studenten die het lef hebben gehad in de eerste edities van ons discipline overstijgende onderwijs deel te nemen.

Dankzij jullie inzet en feedback maken we impact!

Voor meer informatie:
Steffie Theuns
Hogeschool Rotterdam
sem6-8@hr.nl